

Partijprogramma

2010 – 2014

Progressief Westerveld

'Visie en lef!'

Colofon

- Progressief Westerveld, D66 en GroenLinks
-partijprogramma voor de gemeenteraadsperiode van maart 2010 t/m maart 2014-
- Secretariaat:
p/a André Kuperus
Bosbouwkamp 43, 8381AG Vledder
tel.: 0521- 383808
- Email: info@progressiefwesterveld.nl
- Website: www.progressiefwesterveld.nl
- Als u meer exemplaren van dit programma wenst, kunt u die downloaden van de website, toezending via e-mail of op papier aanvragen bij het secretariaat.
- Voor vragen over dit programma kunt u terecht bij het secretariaat of bij info@progressiefwesterveld.nl

INHOUDSOPGAVE

PROGRESSIEF WESTERVELD: groen, sociaal en creatief	3
SPEERPUNTEN 2010-2014	4
1 BURGER en BESTUUR	6
2 OPENBARE ORDE en VEILIGHEID	8
3 BEHEER OPENBARE RUIMTE	9
4 ONDERWIJS.....	12
5 LOKALE ECONOMIE, RECREATIE en TOERISME.....	13
6 WERK en INKOMEN	15
7 ZORG, WELZIJN, SPORT en CULTUUR	16
8 MILIEU	19
9 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	21
10 FINANCIËN.....	23

Tips bij de digitale versie

- Klik links op het Bookmark-icoon. Hierdoor krijgt u de beschikking over een aanklikbare inhoudsopgave. Klik op + om de inhoud van een hoofdstuk te openen.
- Door de cursor op een van de hoofdstukken in de op deze bladzijde weergegeven inhoudsopgave te plaatsen en vervolgens tegelijkertijd op de Ctrl-toets en de linkermuisknop te klikken springt het beeld naar het betreffende hoofdstuk.

PROGRESSIEF WESTERVELD: groen, sociaal en creatief

De partij

Progressief Westerveld is een lokale politieke partij. Met eigen leden en leden van GroenLinks en D66 is de partij de thuishaven voor een kleurrijk gezelschap dat elkaar vindt in de slogan: groen, sociaal en creatief. Progressief Westerveld staat voor aandacht voor onze leefomgeving, de bereidheid om welvaart ruimhartig te delen en bestuurlijke durf en creativiteit. We zijn een partij met idealen en ambities die met *visie en lef* werkt aan een *groen, sociaal en creatief* Westerveld.

De mensen

Binnen Progressief Westerveld zijn veel mensen actief. We hebben ruim 120 *leden*. Zij ontwikkelen ideeën, praten hierover met anderen, bepalen de strategie, voeren acties en komen met heldere standpunten in de raadszaal. De partij wordt bestuurd door een zevenkoppig *bestuur*.

Paul Wijers, Alok van Loon en Jan van Dalen zijn momenteel onze raadsleden (3 van de 17 zetels). Een grote enthousiaste *steunfractie* en enkele *werkgroepen* ondersteunen de fractie. Daarnaast heeft Progressief Westerveld een *wethouder* in het college van burgemeester en wethouders: Anry Kleine Deters.

Bijna 1600 *stemmers* (15%) gaven ons hun stem bij de vorige verkiezingen.

De resultaten

Dankzij de deelname aan het college van burgemeester en wethouders tussen 2006 en 2010, onze inspanningen als coalitiepartij en een op samenwerking gerichte opstelling hebben we onze speerpunten van vier jaar geleden ruimschoots behaald.

Bestrijding van armoede door o.a. het gebruik van inkomensondersteunende maatregelen te bevorderen.

Resultaat: het Westervelds Informatie Team, WINsT. Met de Formulierenbrigade toonde Progressief Westerveld aan dat veel mensen met een minimuminkomen geld mislopen omdat zij niet weten welke voorzieningen er zijn. De gemeente heeft onze aanbevelingen overgenomen. De nieuwe WINsT-medewerker zoekt ouderen en minima op, geeft informatie en ondersteunt bij het invullen van de aanvragen.

Zorgvuldige implementatie van een Wmo-beleid waarbij aandacht en maatwerk voor kwetsbare burgers en leefbaarheid en sociale samenhang centraal staan.

Resultaat: De meeste onderdelen van de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn goed ingevuld. In klantonderzoeken en vergelijkingen met andere gemeentes scoort Westerveld gemiddeld tot goed.

Een discussie aanzwengelen over de status van Nationaal Park voor het Ooster- en Westerveld en de status van Nationaal Landschap voor heel Westerveld.

Resultaat: Progressief Westerveld vroeg landschapseconoom Tom Bade te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om onze natuur te benutten voor lokale economische activiteiten. Hij schreef 'De groene impact op de lokale economie van gemeente Westerveld'. Dit rapport werd op een druk bezocht minisymposium gepresenteerd. Het project Havelterberg, waarmee de recreatie in dit gebied in goede banen wordt geleid, is mede hierop gebaseerd. Ook hebben we ingestemd met de reconstructie van de weg Lhee-Kraloo. Hiermee is de voorwaarde geschapen voor een grote hersteloperatie van het Nationaal Park Dwingelderveld.

Meer aandacht en geld voor kunst- en cultuur.

Resultaat:

- We waren in 2009 Culturele gemeente van Drenthe. Progressief Westerveld agendeerde dit bij de collegeonderhandelingen.
- Er kwam extra geld voor kunst en exposities in het gemeentehuis.
- De raad besloot op voorstel van Progressief Westerveld om een lokaal cultuurbeleid te ontwikkelen. In het najaar van 2009 verscheen de startnotitie
- Scala is verzelfstandigd en op scholen is het aanbod van kunst- en cultuureducatie toegenomen.

Er waren ook vele kleinere successen in samenwerking met andere partijen. Zoals: een voorstel voor een andere vergaderstructuur, het bomenbeheerplan en de plannen voor de jachthaven in Dieversluis. Door een motie van Progressief Westerveld kon het medisch centrum in Diever op de huidige locatie worden gerealiseerd.

In juni 2009 kookten we voor zestig mensen een klimaatdiner, zonder vlees en met groentes uit de regio. We wilden hiermee aandacht vragen voor de opwarming van de aarde en het opraken van fossiele brandstoffen. In tafelgesprekken discussieerden we over wat we met elkaar in Westerveld kunnen doen.

SPEERPUNTEN 2010-2014

Westerveld is een heerlijke gemeente om in te wonen. Onze inwoners worden omringd door materiële en immateriële rijkdommen die het leven prettig maken. De gemeente ligt in een eeuwenoud cultuurlandschap van beekdalen, essen en oude ontginningsgronden met karakteristieke dorpen, groot en klein. Het landschap herbergt veel archeologische en natuurlijke rijkdommen.

In de gemeente wonen veel mensen die het financieel goed hebben. Voor mensen die het tegen zit is er binnen de mogelijkheden van de landelijke wetgeving een solide sociaal vangnet ontwikkeld.

Het verenigingsleven is rijk. Muziek, sport, cultuur en natuur zijn thema's die de inwoners samenbinden. Voor deze activiteiten zijn er veel voorzieningen zoals dorpshuizen, sportaccommodaties en zwembaden.

Toch valt er nog het nodige te doen. Onze speerpunten voor de komende raadsperiode zijn:

Sociaal beleid

Rond de 7% van onze inwoners moet rondkomen van een minimuminkomen. Door de economische crisis komen mensen nog sterker in de knel. Progressief Westerveld wil dat mensen met een uitkering of een laag inkomen volop mee kunnen doen aan de maatschappij. Daarom:

- o moet er een goed minimabeleid zijn waarbij de grenzen van de landelijke regelgeving gezocht worden
- o worden ook langdurig werklozen (het zogenaamde granieten bestand) en 55-plussers ondersteund en gestimuleerd om werk te vinden of als vrijwilliger aan de maatschappij deel te nemen
- o gaat het project WINsT door
- o is er een vernieuwend en samenhangend Wmo-beleid met aandacht en maatwerk voor kwetsbare burgers, sociale samenhang, burgerparticipatie en leefbaarheid
- o komt er een onconventionele aanpak van de jeugdwerkeloosheid

Klimaat

Door ons hoge energieverbruik produceren we veel CO₂. Dat leidt tot ingrijpende veranderingen van het klimaat en de natuur (zie de site www.klimaatwesterveld.nl). Onze inwoners weten uit ervaring hoe waardevol natuur is. Progressief Westerveld vindt dat wij ook moeten bijdragen aan de oplossing van dit wereldwijde vraagstuk. *Verander het klimaat, te beginnen in Westerveld* is ons credo.

Daarom wil Progressief Westerveld dat de gemeente:

- o het initiatief neemt om Westerveld te ontwikkelen tot klimaatneutrale gemeente
- o een klimaatbeleid ontwikkelt dat niet alleen de gemeente zelf maar ook inwoners en ondernemers uitdaagt tot energiezuinig en milieuvriendelijk gedrag
- o toewerkt naar een klimaatneutrale gemeentelijke-organisatie in 2020
- o een ambitieus gemeentelijk energieminderplan maakt
- o zich richt op energiebesparing en energieopwekking voor de gemeentelijke gebouwen, maar deze thema's ook als criteria hanteert bij de afgifte van vergunningen voor ver- en nieuwbouw
- o een ambitieuzere energieprestatienorm voor nieuwbouw hanteert door gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden die de drie noordelijke provincies hiertoe hebben
- o samen met energienetbeheerders en woningbouwcorporaties komt tot energiebesparing in woningen
- o de startnotitie Gemeentelijk Duurzaamheidsbeleid uitwerkt tot goed uitvoerbare maatregelen
- o ieder raadsvoorstel onderwerpt aan een duurzaamheidstoets
- o de gemeentelijke cateraar vraagt een ruime keuze aan biologische producten en vegetarische alternatieven te bieden

Een groene economie

Progressief Westerveld wil een lokale economische ontwikkeling die rekening houdt met milieu, klimaat en duurzaamheid en een *groene economie*. Natuurgerichte recreatie, zorginstellingen en hoogwaardige technologische bedrijven leveren schone werkgelegenheid. Voor de lokale economie betekent dit:

- o in de agrarische sector voorrang voor grondgebonden landbouw, en dus geen megastallen
- o duurzaam beheer van het landschap
- o meer aandacht voor de problematiek van agrarische ondernemers en nieuwe mogelijkheden scheppen in nieuwe duurzame bedrijvigheid zoals de biologische landbouw
- o bedrijven aantrekken die klimaatneutraal zijn en bedrijven ondersteunen om die status te bereiken
- o stimuleren van alle vormen van vervoer die het milieu ontzien en onze woon- en leefomgeving aantrekkelijk maken
- o het nieuwe werken stimuleren als werkgever (ambtenaren die een dag per week thuiswerken bijvoorbeeld) en meewerken aan particuliere initiatieven op dit terrein

Kortom: wij willen wonen, werken en recreëren in onze gemeente versterken door vergroening van de economie in Westerveld.

Krimpen, vergrijzen en ontgroenen

Waarschijnlijk krimpt het aantal inwoners van Westerveld tussen 2010 en 2025 met 5 tot 10%. Er zal sprake zijn van vergrijzen (meer senioren) en ontgroenen (minder junioren). Het beroep op bestaande voorzieningen en activiteiten verandert en er ontstaat behoefte aan nieuwe voorzieningen.

Om jonge gezinnen en jongeren hier te houden en nieuwe aan te trekken willen wij:

- actief beleid voor schone werkgelegenheid in bijvoorbeeld de zorg, het onderwijs, natuurgerichte recreatie en het bevorderen van ondernemerschap
- ondersteunend en enthousiasmerend beleid om onze kleine kernen vitaal te houden en 'dorpskracht' en gemeenschapszin te bevorderen en aan te moedigen
- behoud en versterking van de school voor voortgezet onderwijs in Diever
- het in stand houden van een aantrekkelijke, schone en kindvriendelijke woonomgeving, waardoor inwoners willen blijven en mensen van elders zich hier willen vestigen

Een krimpende begroting

De economische crisis gaat Westerveld niet voorbij. Het Rijk verlaagt de bijdrage aan de gemeenten en ook Westerveld moet de bakens verzetten. Progressief Westerveld wil dat financiële veranderingen niet ten koste gaan van kwaliteit en sociale samenhang. Wij willen:

- de verantwoordelijkheid voor het in stand houden van dorpshuizen meer bij de gebruikers leggen
- een efficiënter gebruik van voorzieningen
- bezuinigen op wegenonderhoud ondermeer door het onderhoudsarmoer maken van ruilverkavelingswegen door omvorming naar zandwegen
- niet bezuinigen met de kaasschaafmethode, maar met onafhankelijke deskundigen per gemeentelijke afdeling en beleidsthema zoeken naar creatieve en verantwoorde bezuinigingen

Met deze maatregelen willen we voorkomen dat de onroerendezaakbelasting (ozb) met meer omhoog gaat dan de inflatiecorrectie.

Natuur

Westerveld heeft vier natuurgebieden van internationale allure: het Dwingelderveld, het Drents-Friese Wold, het Holtingerveld (voorheen Ooster- en Westersand) en het Leggelderveld. Het zijn alle vier Natura-2000-gebieden. Tussen deze gebieden strekt zich een eeuwenoud cultuurlandschap uit met veel kleine en grotere natuurlijke elementen als houtwallen, bosjes, veentjes en singels. We zien het als onze plicht (rentmeesterschap) deze rijkdom – de 'kip met de gouden eieren' voor Westerveld - voor Nederland te behouden.

Progressief Westerveld geeft hoge prioriteit aan de zorg voor de natuur en wil dat de gemeente streeft naar:

- integrale instandhouding van natuurgebieden
- versterking en ontwikkeling van natuurwaarden
- herstel grondwaterpeil en vernatting van vegetatie, rust voor de fauna, duisternis herstellen en behouden
- stilte en rust herstellen en bewaren, dus geen quads, motorcrossers, modelvliegtuigen, laagvliegen, enduro, en dergelijke toestaan
- natuur- en milieueducatie op scholen

Natuur, landschap en economie

Wij genieten dagelijks van het oude cultuurlandschap waarin onze voorouders al zestigduizend jaar wonen. Het natuurschoon en de archeologische rijkdom willen we delen met anderen. Het plaatselijke bedrijfsleven vaart daar wel bij. Door kansen te geven aan natuurgerichte recreatie en activiteiten gericht op behoud en ontwikkeling van natuur en landschap slaan we twee vliegen in één klap. We kunnen er aan verdienen en tegelijkertijd natuur en landschap versterken door bij de vergunningverlening naast landschappelijke inpassing ook het compensatieprincipe uit het bestemmingsplan buitengebied krachtig toe te passen: voor wat hoort wat.

Kortom, verdienen aan de natuur mag, behoud en herstel van die natuur staan voorop.

1 BURGER en BESTUUR

In Westerveld is de afstand tussen burger en bestuur nog goed te overzien. De betrokkenheid van de inwoners is groot. De gemeente communiceert op veel manieren over het beleid, de uitvoering en hoe burgers bestuurders en ambtenaren kunnen bereiken: in de gemeentegids, op de website, in Da's Mooi, met voorlichtingsbijeenkomsten, inspraakavonden, interactieve beleidsvorming, werkbezoeken van burgemeester en wethouders, het burgerjaarverslag, het burgerinitiatief, bezwaarprocedures, enzovoorts. Progressief Westerveld ziet nog verbetermogelijkheden.

1.1 Informatie laagdrempelig

Om mee te kunnen denken en doen hebben inwoners goede, tijdige en bereikbare informatie nodig. Progressief Westerveld wil de gemeentelijke informatievoorziening verbeteren door:

- o meer speciale uitgaven zoals een begrotingskrant
- o alle stukken die op het gemeentehuis ter inzage liggen op de website te plaatsen
- o bij langdurige projecten tussentijds informatie te geven over de stand van zaken en –indien van toepassing - de verdere planning aan te geven
- o te onderzoeken of bezoekers van de gemeentelijke website op hun verzoek digitaal bericht kunnen krijgen als er voor hen interessante informatie is geplaatst (RSS-feed)
- o een gratis abonnement op een digitale nieuwsbrief met verwijzing naar de digitale vergaderstukken van commissie en gemeenteraad.

Om papier en kosten te besparen kiezen we ervoor om informatie digitaal aan te bieden. Uiteraard is deze op verzoek ook op papier beschikbaar tegen vergoeding van de kosten.

1.2 Twee richtingen

De gemeente en politieke partijen moeten inwoners actief en tijdig bij de voorbereiding van het beleid blijven betrekken. Inwoners kunnen echter ook zelf een actieve houding kiezen. Daarvoor willen we de drempel zo laag mogelijk houden met verschillende middelen:

- o bij elke publicatie een duidelijke contactpersoon en verwijzing naar de achterliggende informatie
- o actief informeren over het burgerinitiatief waarmee minimaal 50 inwoners een onderwerp op de agenda van de gemeenteraad kunnen plaatsen
- o vier keer per jaar een gezamenlijk inloopspreekuur van alle raadsfracties, één keer per jaar in combinatie met een politieke markt
- o een (digitale) ideeënbus waar inwoners voorstellen kunnen doen
- o experimenteren met discussieforums op de gemeentelijke website
- o een proef waarbij inwoners kunnen chatten met college- of raadsleden
- o politieke informatiepunten in het gemeentehuis en bibliotheken met informatie van gemeente en politieke partijen.

1.3 Echt interactief

Betrokkenheid van inwoners verbetert de kwaliteit van en het draagvlak voor besluiten. De beste stimulans voor burgers om actief mee te doen aan de besluitvorming, is hun inbreng serieus te nemen en te rapporteren wat ermee is gedaan. De gekozen raad beslist uiteindelijk. Progressief Westerveld wil:

- o eerder inwoners bij de besluitvorming betrekken, bijvoorbeeld via brainstorm- en inspiratierondes
- o dat externe deskundigen tijdens commissievergaderingen actiever kunnen deelnemen aan de discussie
- o het instrument van interactieve beleidsvorming vaker inzetten
- o ambtenaren scholen in goede (digitale) communicatie over beleid en uitvoering
- o dat wethouders of ambtenaren actief contact opnemen met mensen die een zienswijze of bezwaarschrift hebben ingediend. Het gaat om echt luisteren, overleggen, bemiddelen en zo mogelijk voorkomen van bezwaar-procedures.

1.4 Jongeren en democratie

Progressief Westerveld wil jongeren uitnodigen om hun bijdrage aan de politiek te leveren en hen stimuleren om actief mee te doen met de lokale politiek door:

- o de benoeming van een jeugdburgemeester met een eigen jeugdraad die de belangen van jongeren behartigt
- o een eigen budget voor de jeugdraad waarover deze beslist in een jaarlijkse jeugdraadsvergadering
- o een lesbrief voor scholen waarmee de voorstellen, standpunten en moties voor de jeugdraad worden voorbereid, bijvoorbeeld met lesmateriaal van het Instituut voor Publiek en Politiek.

1.5 Dienstverlening door de gemeente

In het takenpakket van de gemeentelijke organisatie ligt het accent op goede dienstverlening, verantwoorde regeldruk en zo weinig mogelijk administratieve lasten voor inwoners en bedrijven. Als de verlaging van de financiële bijdrage van het rijk dwingt tot een heroverweging van gemeentelijke taken dan blijft die kwaliteit van de dienstverlening voorop staan. Daarnaast tellen ook de belangen van de gemeentelijke medewerkers zwaar mee.

Burgers die nieuwe initiatieven willen ondernemen waarvoor vergunningen nodig zijn, moeten soms (te) lang wachten op een oordeel van de gemeente. Er zijn maximale wettelijke termijnen waar de overheid zich aan moet houden. Progressief Westerveld wil de reactietermijn van de gemeente bij de vergunningverlening bekorten door:

- een strengere prestatienorm af te spreken waardoor de reactietermijn van de gemeente 20% korter is dan de wettelijke toegestane maximale termijn.

2 OPENBARE ORDE en VEILIGHEID

De veiligheidszorg wordt steeds meer regionaal georganiseerd. De positie van het bestuur, medewerkers én vrijwilligers in onze gemeente vragen extra aandacht.

2.1 Sociale preventie

Het is goed om inwoners te betrekken bij de veiligheid van hun leefomgeving. Betrokkenheid bij buurt en dorp, sociale samenhang en zorg voor elkaar zijn belangrijke ingrediënten om problemen te voorkomen. Dit kunnen we stimuleren door:

- o regelmatig contact tussen de betrokkenen zoals: jeugdwerkers, wijkagent, wijkbeheerders, buurtverenigingen en dorpsgemeenschappen
- o vergroten van zeggenschap en verantwoordelijkheid van inwoners voor hun eigen omgeving
- o publiceren van veiligheidstips in de gemeenterubriek.

2.2 Verkeersveiligheid

Er is gelukkig steeds meer aandacht voor verkeersveilige aanpassingen voor fietsers en wandelaars. Die aandacht moet blijven. Daarom:

- o bij herstructurering van wegen het belang van fietsers en wandelaars voorop stellen
- o de parkeerdruk in de dorpskernen in het toeristenseizoen verminderen door plaatsen voor langparkeerders aan de rand van de kernen en een transferium in Dieverbrug met toeristische informatie en startpunten voor wandel-, fiets- en ruiterroutes
- o verkeershinder door particuliere verlichting aan de orde stellen
- o opfriscursussen rijvaardigheid door Stichting Welzijn Meppel/Westerveld ondersteunen
- o rubriek in Da's Mooi met uitleg over nieuwe verkeersmaatregelen en veiligverkeertips.

2.3 Rampenplan

Het rampenplan wordt jaarlijks getoetst samen met de veiligheidspartners. Progressief Westerveld vraagt:

- o goede training en voorbereiding binnen de gemeentelijke organisatie
- o goed informeren van de bevolking; bij een ramp heeft de bevolking een zelfredzame taak
- o ook nadenken over het redden van dieren en dit opnemen in het rampenplan en de training.

2.4 Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

De APV bevat veel regels die in de praktijk niet te handhaven zijn. Progressief Westerveld vindt dat:

- o de APV helder geschreven moet zijn en geen onnodige details mag bevatten
- o waar mogelijk deregulering moet plaatsvinden.

2.5 Preventie en handhaving

Regels alleen zijn niet voldoende om het gebruik van de openbare ruimte te regelen. Progressief Westerveld wil inzetten op preventie en het consequent handhaven van regels.

- o goed verkeersgedrag uitlokken door weginrichting af te stemmen op de maximaal toegestane snelheid
- o jaarlijkse voorlichting door politie of stichting HALT in groep 8 van de basisschool
- o maken van duidelijke afspraken over de taakverdeling tussen politie en gemeente bij de handhaving
- o de taak van het meldpunt openbare ruimte uitbreiden: meldingen van inwoners doorsluizen naar de juiste instanties en de afhandeling hiervan bewaken (voorbeeld: het 300-nummer Weststellingwerf)
- o gebruik maken van de nieuwe Drank- en Horecawet: handhaving komt bij de gemeente te liggen
- o samen met andere gemeenten aanstellen van toezichthouders met opsporingsbevoegdheid (BOA)
- o bekend maken in Da's Mooi hoe handhavingproblemen worden aangepakt
- o klagers serieus nemen en genomen maatregelen inzake preventie en handhaving terugkoppelen

2.6 Brandweer

Het aantal vrijwilligers bij de brandweer neemt af. De zware taak valt vaak niet te combineren met het werk. Progressief Westerveld wil daarom:

- o een beroep doen op werkgevers om vrijwilligerswerk bij de brandweer mogelijk te maken
- o vrouwen actief benaderen om vrijwilliger te worden
- o jongeren informeren over het brandweerwerk via maatschappelijke stages of bezoeken aan de kazerne
- o stimuleren van samenwerking met andere korpsen om de deskundigheid te verhogen en de kwetsbaarheid van een klein korps te verminderen
- o zorgen voor een blijvend adequaat opleidings- en oefenniveau van de brandweermensen
- o tijdig betrekken van vrijwilligers en gemeenteraad bij de invoering van de Wet op de Veiligheidsregio.

3 BEHEER OPENBARE RUIMTE

Westerveld beschikt sinds 2009 over een Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (KOR). Dit plan beschrijft de relatie tussen kwaliteit, kosten van inrichting en kosten van beheer van verhardingen, groen, meubilair, oevers en kunstwerken in en buiten de bebouwde kom. Er moet goede afstemming zijn tussen het KOR en het beleid voor wegen, verlichting, bomenbeheer, bermonderhoud, landschapsbeleid, fietspaden, enz.

3.1 Duisternis en openbare verlichting

Het Drents-Friese Wold is de donkerste plek van Drenthe. Dit is een belangrijke kwaliteit, die we willen beschermen. Ook vanwege energiebesparing willen we slimmere verlichting. Duisternis is uitgangspunt, ook in de kernen. Daarom stelt Progressief Westerveld voor om:

- o binnen de bebouwde kom de gemeentelijke verlichting met 25% te verminderen
- o bij vervanging voor energiezuiniger lampen te kiezen
- o de lichtsterkte te laten afhangen van de behoefte ter plekke
- o 's nachts meer verlichting uit te schakelen of te dimmen
- o naar systemen te zoeken waarbij alleen lampen aangaan als er iemand nadert
- o een proef te doen met verlichting door led-lampen met zonnepaneel
- o in en rond natuurgebieden minder verlichting toe te staan
- o beleid voor de openbare verlichting te maken
- o betere afscherming tegen strooilicht toe te passen of te eisen bij stalverlichting, particuliere verlichting, verlichting bij sportvelden en paardenbakken, lichtreclames, reclamemasten, enz.

Uiteraard moeten we hierbij rekening houden met (verkeers)veiligheid.

3.2 Bomen

Het beheer van het huidige bomenbestand blijft een punt van zorg. Progressief Westerveld wil:

- o de komende jaren doorgaan met structureel bomenonderhoud en realiseren van nieuwe beplantingen
- o opnieuw bomen planten langs wegen waar ze in het verleden zijn verwijderd, zoals in Wapserveen
- o naar voorbeeld van de Larijweg in Ruinerwold fruitbomen opnemen in beplantingsschema's
- o bescherming van bomen tegen schade door wegenonderhoud of bouwactiviteiten; de schade wordt verhaald op de veroorzaker
- o wijken en bedrijventerreinen inpassen in het landschap met brede singels en houtwallen
- o herstel en verbetering van houtwallen.

3.3 Minder verharde wegen

Bij de laatste ruilverkavelingen zijn voor de landbouw nieuwe wegen aangelegd. Door de schaalvergroting in de landbouw hebben veel van deze wegen hun functie inmiddels verloren. Ze zijn niet meer belangrijk voor bestemmingsverkeer of als doorgaande weg. Deze wegen drukken zwaar op het budget voor wegenonderhoud. Progressief Westerveld wil daarom:

- o waar mogelijk deze wegen saneren en/of ombouwen tot (semi-verharde) zandwegen
- o het budget voor wegenonderhoud beperken
- o bepaalde tracés voorzien van fiets- en/of wandelpaden voor de recreatie

Dit alles onder het beding dat de bereikbaarheid door hulpdiensten is gegarandeerd.

3.4 Openbare paden

Westerveld heeft een fijnmazig netwerk van paden. De openbaarheid en begaanbaarheid hiervan is van groot belang voor de cultuurtoeristische ontwikkeling, maar ook plezierig voor de Westervelders zelf. Daarom wil Progressief Westerveld dat:

- o de gemeente het initiatief neemt om deze paden in kaart te brengen in samenwerking met de eigenaren en met behulp van vrijwilligers
- o er een beheer- en onderhoudsplan voor deze paden komt
- o hierbij extra aandacht is voor historische wegen zoals kerkpaden en schapendriften
- o er kleine ommetjes vanuit de dorpen, afsteekjes en verbindingen tussen de wandelgebieden komen
- o ook schouwpaden langs watergangen hierin worden betrokken
- o we hierbij aansluiten op de beheerplannen van de vier Natura-2000-gebieden en samenwerken met de stichting Lange AfstandsWandelpaden
- o we inspelen op de ontwikkeling van het Pauperspad met onder andere wandelknooppunt(en)
- o kleine cultuurhistorische elementen langs deze paden in het onderhoud worden meegenomen (grafheuvels, markegrenzen, oude akkerranden, esranden, enz.)
- o de gemeente hiervoor subsidies van het ministerie van LNV en de provincie aanvraagt.

Door deze ontwikkelingen gaat Westerveld zich de komende jaren profileren als een belangrijk wandelgebied.

3.5 Verkeersborden en bewegwijzering

In het Drents-Friese Wold is een plek met 25 (verkeers)borden! Een goede bewegwijzering is van belang voor toeristen, maar beperking van het aantal borden werkt verduidelijkend en bevordert de verkeersveiligheid. Progressief Westerveld stelt voor om:

- o samen met terreinbeheerders een bewegwijzeringsplan met wandelknooppunten te maken voor de hele gemeente, mogelijk over de gemeentegrenzen heen, in samenwerking met het Recreatieschap
- o te kiezen voor een relatief onopvallende vormgeving van de borden (niet met Amsterdammertjes maar met 'Westerveldertjes')
- o ondernemers hierin naar wens te laten participeren
- o samen met de dorpen na te gaan welke verkeersborden overbodig zijn

3.6 Bermbeheer

Om aantrekkelijke bloem-, vlinder- en insectenrijke bermen te krijgen en om op den duur kosten te besparen dient het bermbeheer ecologisch te worden uitgevoerd door:

- o actualiseren van het bermbeheerbeleid
- o selectiever en minder maaien met een maaibalk en niet met een klepelmaaier
- o maaisel afvoeren
- o niet of alleen zeer selectief en incidenteel toepassen van onkruidbestrijdingsmiddelen
- o waar nodig voor de verkeersveiligheid de eerste 50 cm naast de weg vaker te maaien.

Tijdens het maaien en afnemen van bermen worden bomen beschadigd. Daarom vragen wij:

- o bij het bermbeheer nog meer aandacht voor de bescherming van bomen; bij schade wordt deze verhaald op de aannemer

3.7 Kindvriendelijke omgeving

Bij de inrichting van de openbare ruimte is het belang van kinderen een belangrijk startpunt: straten horen veilig voor hen te zijn. Ook voor jongeren moet ruimte worden gereserveerd en ingericht.

- o overhoeken die grenzen aan de openbare ruimte niet verkopen maar inrichten als speel-, bouw-, knikker- of plukruimte
- o 30 km-zones zo inrichten dat ze er ook uitzien als 30 km-zones

3.8 Overhoeken

Openbaar groen wordt aan eigenaren van aangrenzende percelen om-niet in bruikleen gegeven. Wij willen deze bewegingsruimte voor algemeen gebruik behouden. Daarom wil Progressief Westerveld:

- o het overhoekenbeleid evalueren
- o alleen echte overhoeken - stukjes grond die niet grenzen aan de openbare ruimte en waar de beoogde bestemming is mislukt - in bruikleen geven
- o creatieve plannen maken met alle bewoners uit de directe omgeving voor de inrichting en het gebruik van buurtgroen

3.9 Vervoer

De leefbaarheid in dorpen met doorgaand verkeer zoals Nijensleek, Vledder, Wapse, Diever en Uffelte staat onder druk door het toegenomen autoverkeer. Tegelijk gaat de mobiliteit van sommige mensen achteruit.

Progressief Westerveld wil:

- o werken aan verbeteringen in het openbaar vervoer samen met Qbuzz: meer overdekte bushaltes met adequate reizigersinformatie en goede stallingsmogelijkheden voor de fiets
- o in samenspraak met vervoerders zorgen voor doelgroepgericht Westerveldvervoer, ook op tijden dat Qbuzz niet rijdt
- o een carpoolplaats op internet en liftpalen zodat mensen die vervoer zoeken en mensen die vervoer aanbieden op een veilige manier met elkaar in contact kunnen komen
- o samenwerken met ondernemers aan een goede infrastructuur om het gebruik van voertuigen met elektromotor te bevorderen en gebieden of wegen hiervoor open te stellen
- o automobilisten aanmoedigen snelheid te minderen door een duidelijker wegbeeld te scheppen

Het openbaar vervoer gaat ons ter harte. Leden van Progressief Westerveld hebben (met succes!) samen met anderen actie gevoerd om NS-station Meppel te behouden als stopplaats voor de Schipholtrein.

3.10 Herinneringsbanken

Er is belangstelling voor het plaatsen van herinneringsbanken ter nagedachtenis aan een persoon of gebeurtenis. Progressief Westerveld vindt dit een goed idee en wil hieraan meewerken mits:

- o niet alleen de aanschaf en plaatsing, maar ook het onderhoud voor langere tijd is gegarandeerd
- o er gekozen wordt voor een sobere, passende en goedgekeurde vormgeving
- o plaatsing in overleg met en na toestemming van de gemeente of terreinbeheerder geschiedt.

3.11 Bijen-vriendelijk

Bijen zijn voor het bevruchten van fruit en andere voedingsgewassen van groot economisch belang en worden ernstig bedreigd in hun voortbestaan. Drenthe moet een rijke vlinderprovincie blijven. Wat goed is voor bijen is ook goed voor vlinders en andere insecten en dus voor de biodiversiteit (de biologische verscheidenheid). 2010 is het jaar van de biodiversiteit. Progressief Westerveld wil graag dat de gemeente, lokale imkers en/of agrariërs:

- een bijenvriendelijk aanplantbeleid ontwikkelen
- het bermbeheer waar mogelijk aanpassen voor bijen
- het akkerrandbeheer ook richten op bijen
- in Da's Mooi aandacht besteden aan publicaties over bijenvriendelijke maatregelen
- inwoners vragen bij tuinaanleg en –onderhoud rekening te houden met bijen

4 ONDERWIJS

Het gemeentebestuur ziet toe op de bereikbaarheid en de kwaliteit van het onderwijs. Directe invloed heeft de gemeente als (juridisch) eigenaar op de schoolgebouwen. Progressief Westerveld ziet geweldige kansen voor het versterken van de samenwerking tussen onderwijs, sport en cultuur, (jeugd)welzijn, de bibliotheek en het lokale verenigingsleven.

4.1 Brede school

Progressief Westerveld is voorstander van brede scholen: samenwerkingsverbanden van partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel is het vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen. Scholen worden zo centra waar onderwijs, welzijn, sport, cultuur en jeugdwerk samenkomen en voor- en naschoolse opvang wordt gefaciliteerd. De gemeente kan hiertoe:

- samenwerking en afstemming tussen instellingen bevorderen
- bestaande schoolgebouwen aanpassen
- lokale samenwerking tussen school en dorps huis onderzoeken

Een terugloop van het aantal leerlingen kan binnen een breed samenwerkingsverband eenvoudiger worden opgevangen. Daarnaast dient verbetering van de samenwerking ertoe de onderwijskwaliteit te versterken en een goede spreiding van scholen over de gemeente te waarborgen.

4.2 MFA Diever

Progressief Westerveld streeft naar een multifunctionele accommodatie (mfa) in Diever. Hierin werken scholengemeenschap Stad en Esch, Stichting Welzijn Meppel Westerveld, Dingspilhuus, (sport-) verenigingen en de openbare bibliotheek samen. De school kan zich zo profileren en onderscheiden van scholen in naburige gemeenten. Het dorps- en verenigingsleven krijgt een geweldige stimulans.

4.3 Stad en Esch in Diever

Uit de Drentse onderwijsmonitor 2008 blijkt dat het ambitieniveau van ouders en kinderen in Westerveld steviger kan. Het benutten van de ontwikkelingskansen van kinderen kan nog beter. Progressief Westerveld wil daarom in Diever kwalitatief en aantrekkelijk voortgezet onderwijs behouden en versterken. De school kan een spilfunctie bekleden voor het onderwijs (intellectueel, sociaal en sportief) binnen onze gemeente waardoor goed voortgezet onderwijs voor gezinnen met kinderen in de gemeente bereikbaar blijft.

4.4 Voor- en vroegschoolse ontwikkeling

Vroegschoolse educatie en kwalitatief hoogwaardige kinderopvang met een goede balans tussen spelen en leren, moeten kinderen een goede start geven. We willen daarom dat de gemeente:

- een actief taalbeleid blijft voeren om het taalniveau te verhogen
- alles op alles zet om kinderen met een achterstand zoveel mogelijk kansen te geven om zich te ontplooien.

4.5 Onderwijs en samenleving

De vormgeving van het onderwijs is primair de verantwoordelijkheid van leerkrachten, directie en bestuur. De gemeente kan een rol vervullen in het leggen van de verbinding tussen het onderwijs en de lokale samenleving. Progressief Westerveld wil het onderwijs faciliteiten en ondersteuning aanbieden om te komen tot:

- natuur- en milieueducatie
- eens per jaar voorlichting door de wijkagent of door stichting HALT in groep 8 van de basisschool
- onderwijs in democratie en politiek (jaarlijkse jeugdraad; zie ook 1.4)
- kunst in de klas (zie 7.12)

5 LOKALE ECONOMIE, RECREATIE en TOERISME

Hoewel de gemeente weinig invloed heeft op het economische klimaat, kan ze wel gunstige voorwaarden creëren en initiatieven nemen. Progressief Westerveld vindt dat gemeentelijke initiatieven moeten bijdragen aan de leefbaarheid, aansluiten bij het landelijk karakter van de gemeente en rekening houden met de grenzen en de draagkracht van het milieu. Binnen deze randvoorwaarden zijn tal van activiteiten mogelijk. Wij vinden dat Westerveld op weg moet naar een groene economie.

5.1 Groene economie

In opdracht van Progressief Westerveld voerde bureau Triple-E in 2007 een onderzoek uit naar de kansen voor economische ontwikkeling van onze gemeente. Onderzoeker Tom Bade kwam tot de conclusie dat de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten in onze gemeente de basis kunnen vormen voor een duurzame ontwikkeling. Enerzijds het open landschap met agrarische bedrijven en anderzijds de natuurgebieden bepalen de uitstraling van Westerveld. Grootschalige bedrijven passen niet in dit beeld. Dit geldt voor zowel agrarische- als industriële bedrijven. Progressief Westerveld leverde een actieve bijdrage aan het beleidsplan “Lokale Economie” en kan zich goed vinden in de beleidskeuzes met nadruk op wonen, zorg, recreatie en toerisme. Wij vinden dat economische ontwikkeling gericht moet zijn op een groenere economie. Vertaald naar de lokale economie betekent dit volgens Progressief Westerveld:

- in de agrarische sector voorrang voor grondgebonden landbouw en dus geen megastallen
- duurzaam beheer van het landschap
- meer aandacht voor de problematiek van de agrarische ondernemers en nieuwe mogelijkheden in bedrijvigheid die duurzaam is, zoals bij de biologische landbouw
- bedrijven aantrekken die klimaatneutraal zijn en bedrijven ondersteunen om die status te bereiken
- stimuleren van alle vormen van vervoer die het milieu ontzien en onze woon- en leefomgeving aantrekkelijk maken
- het nieuwe werken binnen de gemeente stimuleren (zoals thuiswerken) en meewerken aan particuliere initiatieven op dit terrein

Kortom, wij staan voor een lokale economische ontwikkeling die rekening houdt met milieu, klimaat en duurzaamheid.

5.2 Bevolkingsontwikkeling

Volgens het Centraal Planbureau worden veel plattelandsgemeenten de komende decennia geconfronteerd met een dalend aantal inwoners. Voor Westerveld wordt zelfs een relatief hoog krimpprocentage voorspeld: minimaal 5% in de komende 10 jaren. Dit heeft gevolgen voor het draagvlak voor scholen, winkels, sportaccommodaties, enz.. Volgens Progressief Westerveld moet de gemeente deze ontwikkeling goed analyseren en hierop beleid ontwikkelen. Wij denken aan:

- actief beleid gericht op het ontwikkelen van schone werkgelegenheid in bijvoorbeeld de zorg en natuurgerichte recreatie
- ondersteunend en enthousiasmerend beleid om onze kleine kernen vitaal te houden en ‘dorpskracht’ en gemeenschapszin te bevorderen en aan te moedigen
- behoud van een kwalitatief goede middelbare school in Diever
- het instandhouden van een aantrekkelijke, schone en kindvriendelijke woonomgeving, waardoor inwoners willen blijven en mensen van elders zich hier willen vestigen

5.3 Kansen voor nieuwe bedrijvigheid

Door de vergrijzing ontstaan er kansen voor nieuwe bedrijvigheid of uitbreiding van bedrijvigheid in de zorgsector, zoals verpleeg- en verzorgingshuizen, zorgboerderijen, praktijken voor alternatieve geneeswijzen, fysiotherapie, enz. Westerveld heeft een gunstig vestigingsklimaat voor “groene” en technologische (kennis-)bedrijven. Progressief Westerveld wil:

- actieve werving om deze bedrijven zich in Westerveld te laten vestigen.

5.4 Kleinschalige bedrijvigheid

In de gemeente zijn ruim 1.500 bedrijven actief, waarvan vele eenmansbedrijven. Lokale ondernemers kunnen elkaar stimuleren en versterken. Progressief Westerveld pleit ervoor dat de gemeente de volgende ontwikkelingen faciliteert:

- het stimuleren van kleine bedrijvigheid aan huis
- ondersteunen van bedrijven in het kiezen voor duurzaamheid
- het stimuleren van onderlinge kennis- en samenwerkingsnetwerken; zo kan de landbouw streekproducten leveren aan winkels en de horeca

5.5 Agrarische bedrijvigheid

De landbouw is van oudsher een belangrijke economische activiteit. De bedrijfstak staat onder enorme druk. Boeren zoeken nieuwe mogelijkheden en nieuwe markten. Het is van belang dit te onderkennen en in het gemeentelijk beleid hiemee rekening te houden. Het gemeentelijk beleid gericht op de landbouw dient volgens Progressief Westerveld uit te gaan van:

- behoud van grondgebonden landbouw
- vergroenen / duurzamer maken van de reguliere landbouw
- bevorderen van biologische landbouw tot 20%
- tegengaan van niet-grondgebonden landbouw, dus geen megastallen
- ontwikkelingsruimte voor grondgebonden landbouw mag niet aangetast worden door ammoniakemissie van megastallen / niet-grondgebonden intensieve veehouderij
- constructief omgaan met agrarische bedrijven die zich willen richten op recreatieve / toeristische nevenactiviteiten

De melkveehouders (LTO) en supermarktketens onderschrijven de doelstellingen van Stichting Weidegang, dat koeien in Nederland minimaal 120 dagen per jaar in de weide moeten kunnen grazen. Progressief Westerveld ondersteunt die benadering met het oog op landschapsschoon en diervriendelijkheid.

5.6 Investeringsprojecten

In de afgelopen jaren zijn diverse besluiten genomen over nieuwe projecten in natuurgerichte recreatie en toerisme zoals de Dieversluis en Havelterberg. Deze projecten passen binnen de door ons gewenste economische ontwikkeling. Progressief Westerveld wil dat:

- de ingezette projecten voortvarend verder ontwikkeld worden
- de kansen voor een dergelijke ontwikkeling in de omgeving van Frederiksoord benut worden
- onderzocht wordt of er, in aansluiting op bestaande activiteiten van Astron en Planetron, meer toerisme ontwikkeld kan worden rond het thema astronomie

Dergelijke projecten moeten passen binnen de randvoorwaarden die we stellen in het kader van de ontwikkeling van een groene economie.

5.7 Bedrijventerreinen

De gemeente heeft diverse bedrijventerreinen voor bedrijven die zich richten op de lokale markt. Daarnaast zijn deze terreinen van belang voor starters. Dit is van groot belang voor de lokale economie. Uitbreiding van bedrijventerreinen dient zorgvuldig afgewogen te worden. Belangrijke criteria zijn:

- de behoeften van lokale bedrijven
- de uitgangspunten van de groene economie
- landschappelijke inpassing

5.8 Bedrijvenloket

Initiatieven voor nieuwe bedrijvigheid dienen waar mogelijk gesteund te worden. Een goed werkend bedrijvenloket is onontbeerlijk.

5.9 Recreatie en toerisme

Er is veel te genieten voor toeristen en inwoners op het gebied van natuur en cultuur in Westerveld. De toeristen zijn mede drager van voorzieningen als winkels, musea en culturele activiteiten waar ook de eigen inwoners van profiteren. Qua werkgelegenheid is de toeristische sector de grootste werkgever. Progressief Westerveld pleit voor een zorgvuldige ontwikkeling van recreatie en toerisme. De gemeente kan hier actief aan bijdragen door:

- versterken van lokale voorzieningen als wandel-, fiets-, en ruiterspaden waardoor onze gemeente zich kan profileren als gemeente met natuurgerichte, duurzame recreatie
- faciliteren van voorzieningen gebaseerd op nieuwe technologische ontwikkelingen zoals GPS-routes, elektrische voertuigen, oplaadstations bij transferia en bij de Toeristische Informatiepunten
- meewerken aan het ontwikkelen van kwalitatief hoogstaande hotelvoorzieningen, bijvoorbeeld op de vrijkomende gemeentewerf in Havelte of in het vrijkomende militaire hotel aan de Van Helomaweg
- samen met recreatieondernemers initiatieven ontwikkelen in streekmarketing door bijvoorbeeld het aanbieden van meerdaagse fiets- en wandelarrangementen

6 WERK en INKOMEN

Hoewel het aantal mensen met een bijstandsuitkering in onze gemeente relatief laag is, komen ook hier door de economische crises meer mensen financieel in de knel. Mensen die langdurig op het minimum leven, lopen het risico op isolement, eenzaamheid en achterstand van de kinderen. Dit is onaanvaardbaar.

Armoedebestrijding moet een belangrijk speerpunt zijn van de gemeente.

Werk geeft niet alleen inkomen, het draagt ook bij aan emancipatie, zelfvertrouwen en het vinden van een plek in de samenleving. Dat geldt ook voor vrijwilligers- en onbetaald werk waarmee mensen hun bijdrage aan de maatschappij leveren. We gaan uit van de kracht van mensen en ieders eigen verantwoordelijkheid, maar hebben ook oog voor het verschil in mogelijkheden.

6.1 'Granieten bestand'

Ook langdurig werklozen (het granieten bestand) en 55-plussers worden ondersteund en gestimuleerd om werk te vinden of om als vrijwilliger aan de maatschappij deel te nemen. De gemeente moet zich inzetten om uitsluiting en vereenzaming van deze groep te voorkomen.

- o kennis = meedoen, langdurig werklozen krijgen kansen om deel te nemen aan volwasseneneducatie

6.3 Armoedebestrijding

Progressief Westerveld wil armoede bestrijden door:

- o werklozen te ondersteunen bij het vinden van betaald werk door een actief, evenwichtig en resultaatgericht reïntegratiebeleid en individueel maatwerk aan te bieden
- o mensen met een laag inkomen (tot 120% van het minimum) gebruik te laten maken van vergoedingen uit het minimafonds om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven
- o continuering van WINsT (Westerveldse INformatie Team) dat op initiatief van Progressief Westerveld is opgezet en erop is gericht het gebruik van inkomensondersteunende maatregelen te bevorderen (en het niet-gebruik terug te dringen).

In het eerste jaar van WINsT zijn meer dan honderd mensen met succes geholpen bij het aanvragen van inkomensondersteunende voorzieningen zoals kwijtschelding gemeentelijke belastingen, bijzondere bijstand en minimafonds.

- o een vrijwilligersvergoeding voor bijstandsgerechtigden met vrijwilligerswerk dat de reïntegratie bevordert; het versterkt het gevoel van eigenwaarde en kan een opstap zijn naar regulier werk: een bijstandsgerechtigde mag per maand € 150,- ontvangen en per jaar € 1.500,- zonder verlaging van de uitkering
- o verruiming van de leeftijdsgrens in het minimafonds voor een bijdrage in de aanschaf van een computer
- o ontwikkeling van een computerwerkplaats (samen met welzijnsorganisaties) waar men goede, oude computers kan inleveren voor mensen met een minimuminkomen en hun kinderen. De werkplaats heeft een eigen site waarop computers kunnen worden aangemeld. Vrijwilligers of jongeren die een maatschappelijke stage volgen kunnen de computerwerkplaats bemensen.

6.4 Maximale samenwerking en ontschotting

Progressief Westerveld wil dat mensen die zijn aangewezen op de Wwb (Wet werk en bijstand), Wajong (arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten), WSW (sociale werkvoorziening) of schuldhulpverlening een aanbod krijgen dat hen helpt en stimuleert volwaardig mee te doen. Dit kan door:

- o maximale samenwerking tussen gemeente, instanties, organisaties en afdelingen die verantwoordelijk zijn voor uitvoering van de sociale zekerheid
- o de klant centraal stellen
- o werken aan visie, inzet en houding van de professionals.

6.5 Onconventionele aanpak jeugdwerkloosheid

Door de nieuwe Wet investeren in jongeren (WIJ) is de gemeente verplicht iedere werkloze jongere onder 27 jaar een werk en/of leeraanbod te doen. Progressief Westerveld wil dat de gemeente:

- o samen met Steenwijkerland een team instelt om jongeren zo goed mogelijk te begeleiden hun school af te maken, werken en leren te combineren of een baan te aanvaarden en te behouden
- o via dit jongerenteam zoveel mogelijk contacten onderhoudt met werkgevers, instanties en scholen en met de jongeren zelf
- o m.b.v. dit team snel en flexibel reageert en mogelijkheden heeft om jongeren intensief te begeleiden.

7 ZORG, WELZIJN, SPORT en CULTUUR

Welzijn gaat over de kwaliteit van het bestaan. Zorg- en welzijnsvoorzieningen moeten vooral zichtbaar, toegankelijk, aanspreekbaar, beschikbaar, betrokken en bereikbaar zijn, met speciale aandacht voor mensen in een achterstandsituatie. Wij gaan uit van eigen verantwoordelijkheid van de burger, ondersteuning indien nodig, keuzemogelijkheid en individuele vrijheid.

7.1 WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is een brede wet die taken voor welzijn, zorg en leefbaarheid neerlegt bij de gemeenten. De Wmo vervangt de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en delen van de Algemene Wet Bijzondere ziektekosten (AWBZ). Het doel van de Wmo is versterking van een burgermaatschappij waarin mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen. Progressief Westerveld wil:

- o een vernieuwend en samenhangend Wmo-beleid met aandacht en maatwerk voor kwetsbare burgers, sociale samenhang, burgerparticipatie en leefbaarheid.

7.2 WMO-voorzieningen

Veel Wmo-voorzieningen betreffen hulp bij het huishouden en individuele verstrekkingen. Voor Progressief Westerveld is het motto: ieder mens heeft een gezicht. Wij bedoelen daarmee dat:

- o bureaucratie wordt tegengegaan
- o mensen keuzevrijheid hebben
- o burgers zo snel mogelijk professioneel maatwerk (rekening houdend met individuele keuzevrijheid) krijgen op hun hulpvraag

7.3 Toegankelijkheid

De gemeente houdt in al het beleid rekening met toegankelijkheid voor mensen met een beperking of chronische ziekte:

- o als opdrachtgever of subsidieverstrekker stelt de gemeente toegankelijkheid als voorwaarde
- o daarnaast maakt de gemeente samen met belangenorganisaties een actieplan voor het oplossen van knelpunten in de toegankelijkheid
- o informatie die de gemeente verstrekt of laat verstrekken moet voor alle burgers toegankelijk zijn: de gemeente vermijdt ingewikkeld taalgebruik, teksten en gemeentelijke websites zijn ook voor visueel gehandicapten toegankelijk
- o medewerkers met een balie- of informatiefunctie weten hoe zij moeten omgaan met mensen met beperkingen en nemen hiervoor voldoende tijd
- o voor mensen met een hoorstoornis is het aanleggen van ringleidingen in publieke ruimten belangrijk.

7.4 Mantelzorg

Mantelzorgers zijn onmisbaar en moeten erkend, gewaardeerd en gesteund worden.

- o de gemeente moet een snelle vergunningsprocedure hebben voor aanpassingen van woningen voor mantelzorg of het plaatsen van een tijdelijke mantelzorgunit in de tuin van de mantelzorgers
- o mantelzorgers worden betrokken bij indicatiestelling als de klant daarom vraagt.

7.5 Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de leefbaarheid, voor het verenigingsleven, voor ouderwetse nabuurhulp en andere maatschappelijke taken. Progressief Westerveld wil:

- o dat de gemeente vrijwilligerswerk ondersteunt met een vrijwilligerssteunpunt waar organisaties en vrijwilligers advies en scholing kunnen krijgen, waar een vacaturebank is die vraag en aanbod aan elkaar koppelt vergelijkbaar met het vrijwilligersloket in Havelte.

Vrijwilligers horen jaarlijks in het zonnetje gezet te worden. De fractie van Progressief Westerveld reikt ieder jaar op Valentijnsdag een vrijwilligersprijs uit.

7.6 Jeugd en gezin

In alle gemeentes komen Centra voor Jeugd en Gezin (CJG). Ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals kunnen bij de centra terecht met hun vragen over opvoeden en opgroeien. De centra bieden advies, ondersteuning en hulp op maat. Progressief Westerveld wil:

- o dat er in 2010 in Westerveld een inlooppunt en/of een telefonisch en digitaal loket komt waar iedere vraag over opvoedingsondersteuning binnen 24 uur beantwoord wordt. Het gaat om preventie, vroegtijdige signalering van problemen en het bieden van advies en hulp.

7.7 Ouderen

Ouderen moeten de mogelijkheid hebben zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en in de eigen omgeving te wonen. Zelfredzaamheid wordt gestimuleerd. Het is belangrijk ouderen te omringen met een samenhangend en samenwerkend netwerk van welzijn, zorg en andere voorzieningen. Zo'n netwerk kan worden geconcentreerd in 'woonzorgzones' in grotere kernen, maar ook een flexibel en ambulante, samenwerkingsverband zijn in de kleinere dorpen en het buitengebied. Progressief Westerveld wil dat:

- o creatieve ideeën zoals zorgcoöperaties, appartementen in zorgboerderijen, dorpshuisarrangementen door de gemeente worden gefaciliteerd en gestimuleerd.

7.8 Dorpenbeleid

Een dorp is meer dan een zwerm huizen. Met de te verwachten krimp zullen gemeente en inwoners alle creativiteit nodig hebben om zich voor te bereiden op het dalend aantal inwoners en de vergrijzing. 'Dorpenbeleid' heeft een directe relatie met prestatieveld 1 van de Wmo: het bevorderen van leefbaarheid, sociale samenhang en vitaliteit in dorpen. Progressief Westerveld wil:

- o burgerparticipatie bevorderen onder het motto 'geef het dorp terug aan de bevolking'
- o mensen enthousiast krijgen om het heft in eigen hand te nemen en initiatieven te ontwikkelen
- o dorpsgemeenschappen ondersteunen met workshops over plattelandsontwikkeling, duurzaamheid, fondswerving
- o dorpen een eigen budget geven voor klein onderhoud.

7.9 Dorpshuizen

Progressief Westerveld pleit voor maatwerk. De gemeente kan samen met inwoners per dorp onderzoeken wat nodig is om de samenhang en de dorpskracht te bevorderen. Een dorps huis is een middel en niet het doel. Dorpskracht en leefbaarheid hangen niet alleen af van een gebouw maar vooral van enthousiasme, creativiteit, inventiviteit en motivatie van de dorpsbewoners. De mate van zelfwerkzaamheid van een dorpsgemeenschap staat centraal. Als de gemeente eigenaar is van een dorps huis is overdracht van eigendom gewenst.

7.10 Sport

Progressief Westerveld wil dat zoveel mogelijk mensen van jong tot oud sporten en bewegen. Westerveld heeft daarvoor veel mogelijkheden. Bewegen houdt mensen gezond. Sportverenigingen zijn een middel om de samenleving gezond te houden. Ze zijn van belang voor de leefbaarheid van de kernen (groot en klein). Het bestuurswerk is waardevol. Kwalitatief goede accommodaties zijn onontbeerlijk.

Er zijn ontwikkelingen waarom we het accommodatiebeleid tegen het licht moeten houden. Er is een verschuiving gaande van teamsport naar individuele sporten. Sommige verenigingen kunnen nauwelijks meer jeugdteams vormen, anderzijds ontstaan er nieuwe sporten als mountainbike en fitness. Daarnaast is er een tendens naar sporten als wandelen, fietsen, hardlopen, nordic walking, enz., kortom meer sporten die individueel en los van voorzieningen worden beoefend. Krimp, vergrijzing en ontgroening van de bevolking leiden tot een verschuiving in het gebruik van sportvoorzieningen en in ledenaantallen van sportverenigingen. Daar bovenop kennen verenigingen nog het probleem van de terugloop van het aantal vrijwilligers en moeilijk te vervullen vacatures in de besturen.

We zullen dus keuzes moeten maken in de sportvoorzieningen. Progressief Westerveld wil in de nieuwe raadsperiode komen tot een grondige analyse en raadpleging van alle betrokkenen. Er kan voor elke voorziening gekeken worden naar:

- participatie / gebruik / deelnemers
- gemeentelijke kosten per gebruiker / deelnemer en mogelijkheden voor terugdringen van die kosten
- spreiding van de sportvoorzieningen over de gemeente
- te verwachten investeringen
- bezoekersprognoses
- mogelijkheden tot uitbreiding van zelfwerkzaamheid
- functie in relatie tot leefbaarheid en sociale cohesie
- vergelijking met kosten van andere sporten (sportaccommodaties) in Westerveld
- nadelen / voordelen concentratie en samenwerking

Zonder grondige analyse kunnen we geen conclusies trekken. Toch wil Progressief Westerveld alvast aangeven in welke richting wij denken:

- accommodaties overdragen aan de verenigingen (gemeente blijft eigenaar van de grond) op basis van langjarige erfpacht; de verenigingen worden zelf verantwoordelijk voor beheer en onderhoud
- mogelijkheid onderzoeken om het sporten op basis van activiteiten te bekostigen, waarbij bijvoorbeeld tellen: aantal (jeugd)leden, competitie-wedstrijden, toernooien en activiteiten waarbij ook niet-leden worden betrokken

- door op deze manier activiteiten te subsidiëren wordt indirect bijgedragen aan de daarvoor benodigde voorzieningen.
- financieren van grote investeringen in accommodaties door leningen te verstrekken aan verenigingen
- nagaan van gezamenlijk gebruik van voorzieningen: wat met sporthallen en dorpshuizen kan, moet ook met sportvelden kunnen
- nagaan van mogelijkheden tot slimme oplossingen in de sfeer van publiek-private samenwerking, bijvoorbeeld publiek gebruik maken van voorzieningen van particuliere recreatiebedrijven of overdragen van voorzieningen onder voorwaarde van openhouden voor huidige gebruikers.

7.11 Kunst en Cultuur

Een goed kunst- en cultuurklimaat is bij uitstek een middel waarmee je de eigen identiteit van de lokale gemeenschap tot uitdrukking kunt laten komen en bepaalt mede de sociale cohesie en leefbaarheid. Bovendien kan een gemeente zich met een goed kunst- en cultuurklimaat onderscheiden. Een krimpende plattelandsgemeente die een rijke cultuur dichtbij huis kan bieden trekt nieuwe inwoners aan.

- o de gemeente trekt jonge kunstenaars aan door in samenwerking met een woningbouwcorporatie huurhuizen aan te bieden met atelier of muziekstudio.

7.12 Laagdrempelige cultuureducatie

Cultuureducatie moet laagdrempelig zijn. In samenwerking met scholen, SCALA en muziekverenigingen kunnen zoveel mogelijk jongeren bereikt worden om een muziekinstrument te leren bespelen.

- o de gemeente stimuleert zogenaamde KIK's, kunstenaars in de klas.

7.13 Bibliotheken

Alle hoofdkernen dienen een eigen bibliotheekvoorziening te behouden, liefst binnen een multifunctionele accommodatie. Samenwerking met andere instellingen levert win-win-situaties op.

7.14 Economische impuls

Een goed kunst- en cultuurklimaat heeft invloed op toerisme en economie. Denk hierbij aan de aantrekkingskracht op toerisme van cultuurhistorie, culturele slechtweervoorzieningen, culturele activiteiten als kunst-routes, kleinschalige concerten en andere evenementen.

7.15 Jaarlijks evenement

Progressief Westerveld wil een jaarlijks terugkerend evenement waarmee de gemeente zich kan onderscheiden en dat aanwezige kwaliteiten van de gemeente benadrukt. Denk bijvoorbeeld aan de combinatie van kunst en wetenschap, of duisternis en universum. Om dit jaarlijkse evenement te financieren stelt de gemeente een cofinancieringsfonds in dat gebruikt wordt om andere subsidies te verkrijgen.

8 MILIEU

Onze leefomgeving wordt als schoon en veilig ervaren: goede milieuomstandigheden om hier met plezier te wonen, te werken en te recreëren. Of dat klopt is twijfelachtig, zeker als we vanuit mondiaal perspectief kijken naar onze 'ecologische voetafdruk'. Er valt een wereld te winnen. Progressief Westerveld vindt dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft, maar wil ook inwoners prikkelen hun steentje bij te dragen.

8.1 Klimaat

Door ons hoge energiegebruik produceren we veel CO₂. Dat leidt tot ingrijpende veranderingen van het klimaat en de natuur (zie de site www.klimaatwesterveld.nl). Onze inwoners weten uit ervaring hoe waardevol natuur kan zijn. Progressief Westerveld vindt dat wij ook moeten bijdragen aan de oplossing van dit mondiale vraagstuk. *Verander het klimaat, te beginnen in Westerveld* is ons credo. Daarom wil Progressief Westerveld dat de gemeente:

- o het initiatief neemt om Westerveld te ontwikkelen tot klimaatneutrale gemeente
- o een klimaatbeleid ontwikkelt dat niet alleen de gemeente zelf maar ook inwoners en ondernemers uitdaagt tot energiezuinig en milieuvriendelijk gedrag
- o toewerkt naar een klimaatneutrale gemeentelijke-organisatie in 2020
- o een ambitieus gemeentelijk energieminderplan maakt
- o zich richt op energiebesparing en energieopwekking voor de gemeentelijke gebouwen, maar deze thema's ook als criteria hanteert bij de afgifte van vergunningen voor ver- en nieuwbouw
- o een ambitieuzere energieprestatienorm voor nieuwbouw hanteert door gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden die de drie noordelijke provincies hiertoe hebben
- o samen met energienetbeheerders en woningbouwcorporaties komt tot energiebesparing in woningen
- o de gemeentelijke cateraar vraagt een ruime keuze aan biologische producten en vegetarische alternatieven te bieden

8.2 Duurzaamheidsbeleid

De startnotitie Gemeentelijk Duurzaamheidsbeleid is een goed begin. We willen hiermee verder door:

- o de notitie met spoed om te zetten in beleid en in de praktijk uit te voeren maatregelen
- o alle gemeentelijke besluiten te onderwerpen aan een duurzaamheidstoets.

8.3 Afval

Een efficiënte afvalinzameling blijft prioriteit. Dat kan onder andere door het scheiden van afval te bevorderen, afvalfracties te verminderen en te streven naar een zwerfafvalvrije gemeente. Door:

- o op korte termijn invoeren van gescheiden inzameling van plastic verpakkingsmateriaal
- o het afvalbrenghstation in Havelte te vervangen door een nieuwe locatie op een centraal gelegen plaats en te onderzoeken of samenwerking met omliggende gemeenten hierbij mogelijk is omdat inwoners zijn georiënteerd op een van de grotere plaatsen
- o de mogelijkheid te bieden afval gratis naar het afvalbrenghstation te brengen (om afval in de natuur tegen te gaan); pas na een bepaald aantal keren (knipkaart) dient te worden betaald
- o inwoners te belonen voor minder vaak aanbieden van grijze en groene containers.

8.4 Water

Aandacht voor de milieuaspecten van water blijft nodig. Progressief Westerveld wil:

- o projecten om afvalwater en hemelwater gescheiden af te voeren met kracht voortzetten
- o in het buitengebied rekening houden met het creëren van waterbergingsgebieden bij wateroverlast.

8.5 Stille

Rust en stilte zijn belangrijke aspecten van onze omgeving. Veel toeristen komen daarvoor naar Westerveld. Om rust en stilte in onze gemeente te behouden moeten we:

- o lawaaisporten en -activiteiten in de natuur tegengaan door het niet toestaan van quads, motorcrossen, modelvliegtuigen, laagvliegen, enduro, enz. Dit ook door een nauwgezette handhaving.

8.6 Ammoniak

Op Westervelds grondgebied slaat ammoniak uit de lucht neer. Ammoniakbronnen zijn vooral de veehouderijbedrijven. De voedselarme zandgrondvegetaties ontvangen drie maal meer 'mest' dan ze aankunnen. Daarom wil Progressief Westerveld:

- o dat de huidige niet-grondgebonden intensieve veehouderijbedrijven op zo kort mogelijke termijn voldoen aan de per oktober 2007 geldende Europese wetgeving uitgewerkt in de IPPC-richtlijn die voorschrijft dat bedrijven minimaal de best beschikbare technieken (BBT) dienen toe te passen om nadelige effecten op het milieu te verminderen

- strengere eisen stellen aan niet-grondgebonden intensieve veehouderijen dan gebaseerd op BBT vanwege de plaatselijke milieuomstandigheden
- uitbreiding van een bestaande intensieve veehouderijbedrijf alleen toestaan als de daarvoor nodige dierrechten worden gekocht van locaties in de gemeente die dicht bij natuurgebieden zijn gevestigd.

8.7 Duurzaam inkopen

De gemeente spant zich in om zoveel mogelijk milieubewust in te kopen. Hiertoe wordt een duurzaam inkoopbeleid ontwikkeld.

8.8 Handhaving

Handhaving van voorschriften in milieuvergunningen is een specifiek gemeentelijke taak. Een gestructureerde aanpak is voor het milieu van grote betekenis. Progressief Westerveld vindt dat de gemeente deze taak alert en consequent moet uitvoeren. Beter weinig regels en een goede handhaving dan veel regels en niet toekomen aan handhaving. Wij denken hierbij onder meer aan:

- een alerte, consequente en planmatige handhaving
- het actief oplossen van niet-officiële gedoogsituaties
- in gevallen waar van toepassing het principe 'de vervuiler betaalt' huldigen
- onder meer handhaving van de IPPC-richtlijn (zie 8.6)

9 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Westerveld is een unieke gemeente met veel natuur, een waardevol agrarisch cultuurlandschap en veel cultuurhistorisch rijke dorpen. Dit 'kapitaal' is van belang voor de eigen inwoners en legt de basis voor ongeveer 30% van de totale werkgelegenheid (toeristisch/recreatieve sector).

In het agrarisch gebied zien we enerzijds de ontwikkeling van steeds grootschaliger bedrijven en anderzijds veel kleinschalige bedrijven die naast de landbouwkundige productie gericht zijn op landschapsbeheer en andere neventakken. Samen met de natuur bepalen deze bedrijven voor een groot deel de aantrekkelijkheid van Westerveld. Deze kwaliteiten zijn voortdurend aan bedreiging onderhevig. Een daadkrachtig ruimtelijk beleid moet de voorwaarden scheppen om zowel de economische ontwikkeling als het behoud van natuur en landschap te waarborgen.

9.1 Bestemmingsplan buitengebied

Het Bestemmingsplan Buitengebied wordt in 2010 vastgesteld. Progressief Westerveld wil een gedegen plan met een harmonieus ruimtelijk beleid en heldere bestemmingen voor bestaande waarden. Adequate planvoorschriften moeten een eerlijke afweging van belangen garanderen en waar nodig een goede basis zijn voor sancties en handhaving. Wij denken aan zaken als:

- o bouwblokken van 1,5 ha. met de mogelijkheid tot uitbreiding naar 2 ha.
- o opstellen van beeldkwaliteitplannen
- o de zorg rond landschapselementen en voor ecologische waarden buiten natuurgebieden
- o geurhinder
- o bescherming van archeologische waarden
- o beperken niet-grondgebonden landbouw en bollenteelt
- o compensatie door vergunningaanvrager voor verlies van waarden.

We zullen extra aandacht hebben voor het behoud van open landschappen als beekdalen en essen.

9.2 (Lelie)bollenteelt

De (lelie)bollenteelt blijven we kritisch volgen. Nadelige landschappelijke en milieueffecten van de teelt wil Progressief Westerveld voorkomen door

- o in het bestemmingsplan buitengebied een spuitvrije zone van tenminste 20 meter bij woonbebouwingen, natuurgebieden en watergangen op te nemen
- o in en nabij kwetsbare gebieden zoals waterbeschermings- en natuurgebieden en op essen geen bollenteelt toe te staan
- o een wisselteelt van minstens 5 jaar waardoor de pathogenendruk afneemt en minder giftige bestrijdingsmiddelen hoeven te worden gebruikt
- o spoelinstallaties niet in het landschap maar op bouwblokken en bij voorkeur op bedrijventerreinen te vergunnen
- o toepassen van bewezen technieken voor waterdicht maken van de spoelbassins
- o in vergunningen voor spoelbassins regels op te nemen over het terugstorten van de spoelgrond opdat het bestaande reliëf van de akkers behouden blijft en geen spoelgrond wordt gestort anders dan op de akker van herkomst.

9.3 Landschappelijke inpassing

De laatste jaren zijn in het buitengebied veel boerderijen gebouwd zonder de gewenste landschappelijke inpassing. Dit geldt ook voor sommige bedrijventerreinen, zoals bij Havelte. De gemeente moet:

- o zich inspannen voor het alsnog realiseren van goede erfbeplantingen rond boerderijen
- o bedrijventerreinen alsnog landschappelijk inpassen.

In de toekomst goede inpassing bewerkstelligen door:

- o erfbeplantingen vast te leggen als onderdeel van bouw- en revisievergunningen
- o eisen te stellen aan architectuur
- o eisen te stellen aan stalverlichting

De gemeente dient landschapsadviseurs in te zetten om te adviseren over kwalitatief goede inpassing.

9.4 Geen intensieve veehouderij en geen megastallen

Uit oogpunt van volksgezondheid, ammoniakemissie, broeikasgassen, dierenwelzijn, duurzaamheid, landschappelijke inpassing en verkeersafwikkeling, is Progressief Westerveld fel gekant tegen niet-grondgebonden intensieve veehouderij. Progressief Westerveld wil:

- o bepalingen in het Bestemmingsplan buitengebied waardoor de uitbreiding en nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven, starten van een neventak intensieve veehouderij en omschakelen van een grondgebonden landbouwbedrijf naar een intensief veehouderijbedrijf is uitgesloten.

Zeker geen megastallen in Westerveld!

9.5 Structuurvisies

De ruimtelijke ontwikkeling in de kernen Havelte, Diever, Vledder en Dwingeloo laat te wensen over. Er is teveel ruimte voor toevallige initiatieven, waardoor een onsamenhangend dorpsbeeld (kan) ontstaan.

Daarom pleit Progressief Westerveld om voor deze kernen voorafgaand aan bestemmingsplannen:

- structuurvisies te ontwikkelen op basis van gewenste dorpsprofilering, demografische ontwikkeling, bestaande en gewenste cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten.

9.6 Woonvisie

Recente onderzoeken tonen aan dat er binnen nu en twintig jaar verschuivingen zullen ontstaan in de demografische ontwikkeling van Westerveld. Bevolkingskrimp, vergrijzing en ontgroening worden voorspeld. Hiermee vervalt de noodzaak tot grootschalige uitbreidingen van het woningbestand. Veel meer dan tot nu toe zullen we moeten kiezen voor een kleinschalige maatwerk aanpak. Progressief Westerveld ziet het als een uitdaging om na te denken over creatieve oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan:

- herstructurering van het huidige woningenbestand
- inbreidingsprojecten binnen de bebouwde kommen
- initiatieven om in vrijkomende boerderijen meer woonruimte te creëren (hoeveplan)
- de bouw van levensloopbestendige woningen voor ouderen en starters
- het ontwikkelen van projecten zoals woon-zorgomgevingen.

Mede vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit wil Progressief Westerveld de komende periode geen uitbreiding van de contouren rond de kernen met nieuwe bestemmingsplannen.

9.7 Lang parkeren

Om de dorpen meer autoluw te maken moet worden nagedacht over de mogelijkheid van langparkeren aan de randen van de dorpen, uiteraard landschappelijk goed ingepast.

9.8 Beschermd dorpsgezichten en monumenten

De gemeente Westerveld heeft op dit moment zes beschermde dorpsgezichten. Wij stellen voor om:

- ook Lhee, Zorgvlied, Lheebroek en Leggeloo een beschermde status te geven.

Landschappelijke en cultuurhistorische elementen die verbonden zijn met de lokale geschiedenis van Westerveld kunnen een belangrijke rol spelen bij de verdere cultuurtoeristische ontwikkeling.

- onderzocht moet worden hoe de bescherming van deze landschappelijke en cultuurhistorische elementen meer aandacht kan krijgen. Denk bijvoorbeeld aan schapendriften en kerkepaden.

9.9 'Nationaal landschap' en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Progressief Westerveld wil het oude en cultuurhistorische esdorpenlandschap met zijn unieke dorpen en de aansluitende essen en daar omheen de velden en beekdalen in zijn samenhang beschouwen. Ondanks het feit dat de term 'Nationaal landschap' uit ambtelijke nota's is verdwenen is Progressief Westerveld van mening dat onze streek 'nationaal landschap-waardig' is.

In het gemeentelijke beleid moet dit tot uiting komen door:

- een integrale beschouwing van het Westerveldse cultuurlandschap bij het leggen van bestemmingen en bij inrichting
- behoud en herstel van de historische structuren
- bijzondere aandacht en zorg voor de instandhouding van onze 31 essen en beekdalen met hun imposante openheid
- de ecologische hoofdstructuur en de ecologische verbindingzones tussen de grote natuurgebieden op een goede wijze op te nemen in het bestemmingsplan buitengebied.

Deze maatregelen dragen bij aan de toename van biodiversiteit en de ecologische waarde van Westerveld.

10 FINANCIËN

Door de economische crisis zijn de financiële vooruitzichten minder rooskleurig dan de jaren ervoor. Van de rijksoverheid ontvangt de gemeente een lagere uitkering uit het Gemeentefonds. Mede dankzij een goede reservepositie is Westerveld nu nog een rijke gemeente. Progressief Westerveld vindt dat ondanks het zware weer er een solide financieel beleid moet worden gevoerd. Dit kan door binnen de begroting andere prioriteiten te stellen en te zoeken naar creatieve bezuinigingen. Als alternatief kan de onroerendzaakbelasting verhoogd worden, maar alleen als het niet anders kan.

10.1 Solide en transparant

Progressief Westerveld is voorstander van een solide begrotingsbeleid dat voldoende ruimte biedt om te kunnen investeren in gemeentelijke voorzieningen. Uiteraard heeft Westerveld jaarlijks een sluitende begroting. Het ontbreekt echter aan een financiële visie op de lange termijn. Sinds de gemeentelijke herindeling wisselen tekorten en overschotten op de jaarrekening elkaar af. De mogelijkheden voor nieuwe investeringen en nieuw beleid waren deels afhankelijk van de ruimte in de begroting of van de reserves. Progressief Westerveld heeft de volgende uitgangspunten die moeten leiden tot een structureel gezonde financiële gemeente:

- in de toekomst structureel minder kosten maken waardoor het benodigde weerstandsvermogen omlaag kan en er geld vrijkomt voor andere investeringen.
- bij investeringen toetsen of vervanging noodzakelijk is en/of deze passen binnen de lange termijn visie
- voor periodiek terugkerende werkzaamheden zoals het vernieuwen van bestemmingsplannen zo nodig bestemmingsreserves opbouwen
- bij grote nieuwe investeringen in een raadsvoorstel zichtbaar maken wat de structurele financiële consequenties voor de lange termijn zijn, zodat duidelijk is welke invloed deze hebben op de jaarlijkse exploitatie in de toekomst

10.2 Gemeentelijk heffingen en belastingen

De afvalstoffenheffing, het rioolrecht en de leges dienen zo veel mogelijk kostendekkend zijn. Met als uitgangspunt: de gebruiker betaalt.

Ook wanneer er sprake is van een evenwichtige begroting worden de gemeentelijke belastingen jaarlijks met de inflatiecorrectie verhoogd. Indien deze verhoging in enig jaar niet nodig is, wordt de meeropbrengst gestort in een (bestemmings)reserve.

10.3 Toeristenbelasting

Al jaren behoort het tarief van de toeristenbelasting in Westerveld tot de hoogste van Drenthe. Gezien onze visie op het belang van het toerisme voor de lokale economie is Progressief Westerveld voorstander van het handhaven van dit tarief op het huidige niveau.

10.4 Onroerendezaakbelasting (OZB)

Bij de ozb is onze inzet dat deze jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage stijgt. Deze inzet kan alleen ter discussie komen als het alternatief voor een ozb-verhoging een aanzienlijke aantasting van het voorzieningenpakket in Westerveld tot gevolg zou hebben.

Progressief Westerveld wil een rechtvaardige gemeentelijke belastingheffing die de zwaarste lasten op de sterkste schouders laat rusten.